

درباره فراغت، بازی و نوبت

محمدجواد شیخ شعاعی

۱. وقت رفته به ساعت برمی‌گردد؟

همه ما این جمله را شنیده‌ایم و می‌دانیم که «وقت طلاست» و حتی از آن گران‌بهتر، چون با صرف وقت می‌توان طلا به دست آورد ولی بر عکس آن، امکان‌پذیر نیست. زمان در حال گذر و گریز است، می‌رود و رفتنش بدون بازگشت است. اگر زمانی را از دست دادید، به فکر بازگشتش نباشد. برنامی‌گردد، ولی بعضی‌ها امروزه در خیالات ذهنی خودشان مسئله بازگشت به گذشته یا سفر در زمان را مطرح می‌کنند و اینجا و آنجا می‌گویند وقت خود و دیگران را تلف می‌کنند.

استفان یا استفن یا استیون (هرچه دوست داشتید صدایش کنید) هاوکینگ، دانشمند و فیزیکدان مشهور گفته است «سفر به گذشته امکان‌پذیر نیست. چون حتی اگر قرار بود در آینده بسیار دور هم به این مسئله دست پیدا کنیم، باید در زمان حال شاهد مسافرانی بودیم که از آینده به گذشته بازگشته‌اند!»

پس سفر به گذشته و استفاده دوباره از زمان امکان‌پذیر نیست و ما باید بدانیم، آن زمان‌هایی که شاید هر روز به بطالت می‌گذرانیم، ارزش بسیاری دارد. موضوع این جاست که همه ما بالارزش بودن وقت را از این و آن شنیده‌ایم، اما نمی‌دانیم چه طور باید قدر آن را بدانیم و از آن ارزشمند به درستی استفاده کنیم.

الآن هم که تابستان و فصل بیکاری است و احتمال هدر رفتن زمان ارزشمند و مفید ما در این فصل، بسیار زیاد است. درس و مشق‌ها تمام شده و ذهن‌ها دیگر در گیر این مسئله نیست، البته تجدیدی‌ها وضعشان فرق می‌کند. آن‌ها برای امتحانات نهایی شهریور آماده می‌شوند و تعطیلات تابستانی خود را صرف درس خواندن می‌کنند. صرف درس خواندن می‌کنند؟ نه احتمالاً آن‌ها وقت خود را صرف فکر کردن به درس خواندن می‌کنند! چون اگر اهل درس خواندن بودند که گرفتار شهربیرون نمی‌شدند، ولی قبول خردادی‌ها! آن‌ها چند دسته‌اند، یا برای کلاس‌های تابستانی ثبت‌نام کرده‌اند؛ این کلاس‌ها هم با فعالیت‌های مختلف ذهنی و بدنی (کلاس‌های انگلیسی، حفظ قرآن، قرائت، هنرهای تجسمی و... و کلاس‌های ورزشی اعم از ژیمناستیک، فوتbal، دفاع شخصی و...) وقت آدم را به نحو احسنت! مصرف می‌کنند. یا این که در مغازه یا کارگاهی برای خود کاری دست‌وپا کرده‌اند که این هم فعالیتی مفید برای اقتصاد

پیشنهادی برای هر کدام از این قرار است: سرگرمی: تهیه و تماشای فیلم‌های سینمایی و نقد آن‌ها، ساخت و بلاغ، بازی‌های کامپیوتری (به وقت خودش). آموزشی: تهیه کتب درسی سال آینده و پیش‌مطالعه، انجام دادن آزمایش‌های علمی و پروژه‌های ناتمام دروس حرفه و فن و کار و فناوری. دینی: خواندن دعاهای روزانه، تلاوت روزانه ۵ الی ۱۰ صفحه از قرآن کریم. ورزشی: دوچرخه‌سواری، پیاده‌روی، رفتن به استخر و... .

پس بجنبید، اگر می‌خواهید آرزوی بازگشت زمان به سرتان نزنند، از همین حالا برای درست استفاده کردن از وقتتان، برنامه‌ای منظم و مفید برباییزید و به آن عمل کنید. تابستان خود را هدر ندهید!

۲. زمان در دنیای بازی‌ها

هرچه قدر انجام دادن کاری در این دنیا سخت و غیرممکن باشد، بیشتر جذاب و هیجان‌انگیز جلوه می‌کند. به همین دلیل است که بازی‌های کامپیوتری این قدر محبوب‌اند. چون آن‌ها، کارهایی را که در دنیای واقعی نمی‌توانیم انجام دهیم ممکن می‌کنند. نگهداشتن وقت یکی از این غیرممکن‌های است که البته در دنیای بازی‌ها به کار گرفته شده تا مخاطبان بیشتری را به خود جذب کند. بازی‌های مانند Max Payne (مکس پین) و Call Of Juarez ندای هوارز (بر گرفته از بنیتو هوارز، رئیس جمهور مکزیک) که گاهی به‌اشتباه در بین بازی‌بازان ندای خوارز گفته می‌شود برای جذابیت بیشتر از سیستمی به نام Bullet time (زمان گلوله) بهره می‌برند که در این سیستم، بازی‌باز توانایی متوقف کردن زمان را پیدا می‌کند و برای مثال، از گلوله‌های شلیک شده توسط دشمنان جاخالی می‌دهد! سری مکس پین یک سه‌گانه بازی سوم شخص شوتر است که برای اولین بار سیستم توقف زمان در هنگام تیراندازی و جاخالی دادن را وارد دنیای بازی‌ها کرد. داستان این سری بازی درباره

خانواده نباشد، برای جیب خود فرد که هست! هم تجربه است و هم درآمدی که ممکن است در طول سال تحصیلی به درد بخورد. یا به سفر رفته‌اند و به تفریحات سالم و سرگرمی‌ها می‌پردازند و یا بدون برنامه‌ریزی تابستانی در خانه مانده‌اند.

اساساً ماندن در خانه وقت آدم را هدر می‌دهد و تنبلی را بیشتر می‌کند. الان هم که تابستان است و گرما، آدم مگر می‌تواند در خانه نماند؟ مگر این که یک کار درست و حسابی در خانه داشته باشی تا به آن پردازی و از وقت خود درست استفاده کنی. معمولاً اولین پیشنهاد برای کسانی که در تابستان خود بدون کار مانده‌اند، برنامه‌ریزی است که واقعاً برای هدر نرفتن وقت، کاری خوب و تأثیرگذار است، اما چه جور برنامه‌ریزی؟ دو نوع برنامه‌ریزی وجود دارد که اولی بخش‌بندی زمان بر اساس کارهایست، و دومی مشخص کردن کارهایی است که می‌خواهید انجام دهید. فهرست کردن کارها روی یک ورقه و نشان دادن زمان آن‌ها و کوباندن آن به دیوار خانه، یک جور برنامه‌ریزی در نوع اول است. طرز دیگر ش زمان بندی در ذهن است که کم‌هزینه‌تر و قابل دسترسی‌تر است! و اما یک ترفند برای برنامه‌ریزی، در نظر گرفتن فضاهای خالی در زمان بندی است، که در شرایط غیرقابل پیش‌بینی به کار می‌آید.

اما تنظیم کارها چه؟ چه کارهایی را برای اوقات بیکاری مان در نظر داشته باشیم؟ این مورد، وابستگی شدید به سلیقه و توانایی فرد دارد. فعالیت‌ها در موضوعات مختلفی وجود دارند؛ سرگرمی، آموزشی، دینی، ورزشی و... که فعالیت‌های مفید

سویسی هستند!

واقعاً سویسی‌ها چه تفاوتی با ملت‌های دیگر دارند که باعث تیزهوشی آنان و بالا رفتن تعداد برنده‌گان جایزه نوبل شده است؟ بعضی‌ها نظرات جالبی درابین باره دارند که ما همین الان دو فقره را بررسی می‌کنیم.

۱. سویس بالاترین میزان مصرف سالانه شکلات را در جهان داشته و دارد. منظور از شکلات (Chocolate) کره کاکائو به همراه شکر و پودر دانه کاکائوست؛ یعنی شکلات کاکائویی. مقاله‌ای منتشر شده در مجله پزشکی نیوانگلند که تعداد برنده‌گان جایزه نوبل یک کشور را با مصرف سرانه شکلات آن مرتبط می‌داند؛ همانند سویس که دارای بالاترین رتبه در هر دو زمینه است. محققان انگلیسی حساب کرده‌اند که برای افزایش برنده‌گان نوبل در انگلستان، هر نفر باید سالانه حدود ۲ کیلوگرم شکلات بخورد!

۲. اما سویس به یک مسئله مهم دیگر هم مشهور است؛ ساعت‌های سویسی، معروف‌ترین، دقیق‌ترین و گران‌ترین ساعت‌های جهان هستند و بهترین و قدیمی‌ترین کارخانه‌های ساعت‌سازی در سویس ساخته شده است. از قدیم مردم این کشور به ساعت، زمان و اوقات خود توجه بسیاری داشته و دارند و همین امر موجب وقت‌شناختی و بیشتر قدر وقت را دانستن و استفاده به جا و درست از زمان و کم شدن وقت‌های هدررفته می‌شود.

حالا به نتیجه اصلی می‌رسیم. سؤال این جاست که آیا می‌توان با بالا بردن مصرف شکلات کاکائویی و اهمیت دادن به وقت، و ساخت ساعت‌های مرغوب، دانشمندان را به سوی کسب جایزه‌های نوبل بیشتر و بیشتر سوق داد؟ این شاید امری امکان‌پذیر، و شاید هم تنها یک جوک خنده‌دار باشد. راستی شما می‌دانستید که کشور ما از نظر مصرف آدامس در بین رتبه‌های اول جهانی قرار دارد؟

انتقام‌جویی فردی به نام مکس است که تهکاران خانواده وی را قتل عام کرده‌اند. بازی‌های ندای هواز که چهار نسخه از آن ساخته شده است ولی در سبک اول شخص شوتر و چیزی شبیه به Call Of Duty (ندای وظیفه) هستند که در فضایی وسترن و با حال و هوای گاوچران‌ها و غرب وحشی اتفاق می‌افتد و ماجراجویی‌های فردی به نام سایلس را روایت می‌کنند. بازی جدیدی به نام Quantum Break (شکست کوآنتوم) نیز توسط استودیو سازنده بازی مکسین در دست ساخت است که مسئله توقف زمان، هسته اصلی گیم پلی آن را شکل می‌دهد

۳. آیا ما هم می‌توانیم برنده جایزه نوبل داشته باشیم؟

شاید بیشتر شما بدانید آفرند نوبل، دانشمند ثروتمند سوئیسی، قبل از مرگ خود ثروت خود را برای یک جایزه سالانه به دانشمندان و دستاوردهای علمی جهان به ارث گذاشت. پس سوئیس بود که از دهه سال پیش داوران خود را به کار گرفت تا بهترین کشف‌ها در زمینه‌های مختلف علمی و بهترین کاسفان هر سال را انتخاب کرده و به آن‌ها جوایز نوبل را اهدا نماید. نکته جالب توجه و مهم این است که بیشتر برنده‌گان جایزه نوبل،